ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τέταρτο τμήμα) της 8ης Μαρτίου 1995 *

Στην υπόθεση Τ-34/93,

Société Générale, εταιρία γαλλικού δικαίου, με έδρα το Παρίσι, εκπροσωπουμένη από τον Robert Saint-Esteban, δικηγόρο Παρισιού, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον δικηγόρο Aloyse May, 31, Grand-Rue,

προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπουμένης από τον Enrico Traversa, μέλος της νομικής της υπηρεσίας, επικουρούμενο από τον Hervé Lehman, δικηγόρο Παρισιού, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Γεώργιο Κρεμλή, μέλος της νομικής της υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο, αφενός μεν, την ακύρωση της αποφάσεως της Επιτροπής της 1ης Απριλίου 1993, σχετικά με διαδικασία που προβλέπεται από το

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

άρθρο 11, παράγραφος 5, του κανονισμού 17 του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτου κανονισμού εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της Συνθήκης (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 25), αφετέρου δε, την αποκατάσταση της ζημίας που ισχυρίζεται ότι υπέστη η προσφεύγουσα από την απόφαση αυτή,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους K. Lenaerts, Πρόεδρο, R. Schintgen και R. García Valdecasas, δικαστές,

γραμματέας: H. Jung

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 9ης Νοεμβρίου 1994,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Το ιστορικό της υποθέσεως

1 Με έγγραφο της 12ης Σεπτεμβρίου 1992, η Επιτροπή, αναφερόμενη στις «Υποθέσεις IV/30.717-A — Ευρωεπιταγή: συμφωνία του Ελσίνκι και IV/30.717-B — Ευρωεπιταγή: συμφωνία Package Deal», απηύθηνε στη Société Générale αίτηση παροχής πληροφοριών δυνάμει του άρθρου 11 του κανονισμού 17 του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτου κανονισμού εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της Συνθήκης (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 25, στο εξής: κανονισμός 17).

2 Η εν λόγω αίτηση παροχής πληροφοριών εντάσσεται στο ακόλουθο πλαίσιο:

Η αποκαλούμενη συμφωνία Package Deal για τις προμήθειες, τις τοκοφόρους ημερομηνίες και τη σε κεντρικό επίπεδο είσπραξη των τυποποιημένων ευρωεπιταγών που εκδίδονται σε τοπικό νόμισμα, καθώς και για το άνοιγμα του μη τραπεζικού τομέα υπογράφηκε στις 31 Οκτωβρίου 1980 από τους εθνικούς ομίλους που εκπροσωπούν τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς κάθε μιας από τις χώρες που μετέχουν στο σύστημα Eurocheque.

Η συμφωνία, η οποία συνήφθη για διάρκεια πέντε ετών από 1ης Μαΐου 1981, αποτελεί μέρος των συμφωνιών Eurocheque και καθιερώνει κατ' ουσίαν τις ακόλουθες αρχές:

— στον μη τραπεζικό τομέα (καταστήματα, πολυκαταστήματα, σταθμοί ανεφοδιασμού και επισκευής αυτοκινήτων, ξενοδοχεία και εστιατόρια) πρέπει να επιτραπούν επισήμως οι τυποποιημένες ευρωεπιταγές και η ενημέρωση σχετικά με τους όρους εγγυήσεως των επιταγών·

— οι τυποποιημένες ευρωεπιταγές πρέπει να εκδίδονται στο νόμισμα της ξένης χώρας όπου γίνεται η επίσκεψη·

— για κάθε τυποποιημένη ευρωεπιταγή που εκδίδεται στην αλλοδαπή σε τοπικό νόμισμα εισπράττεται προμήθεια 1,25 % επί του ποσού της επιταγής, χωρίς κατώτατο όριο. Η προμήθεια αυτή δεν παρακρατείται πλέον από τα τραπεζικά καταστήματα που εξαργυρώνουν την ευρωεπιταγή ούτε από τον έμπορο που την αποδέχεται αλλά καταβάλλεται κατά την εξόφληση της επιταγής από το γραφείο συμψηφισμού·

3 Κατά τη συνεδρίαση της Assemblée Eurocheque, που πραγματοποιήθηκε στο Ελσίνκι στις 19 και 20 Μαΐου 1983, συνήφθη μεταξύ των γαλλικών τραπεζών και χρηματοπιστωτικών οργανισμών, αφενός, και της Assemblée Eurocheque, αφετέρου, «συμφωνία για την αποδοχή εκ μέρους των εμπόρων στη Γαλλία των ευρωεπιταγών που έχουν εκδοθεί έναντι λογαριασμών που τηρούνται σε αλλοδαπούς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς» (στο εξής: συμφωνία του

Ελσίνκι). Κατά τη συμφωνία αυτή, οι τράπεζες και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί της Γαλλίας συμφώνησαν με την Communauté Internationale Eurocheque ότι οι έμποροι που είναι συμβεβλημένοι με τον Groupement Carte bleue και/ή την Eurocard France SA θα δέχονται, από 1ης Δεκεμβρίου 1983, τις αλλοδαπές ευρωεπιταγές που εκδίδονται σε γαλλικά φράγκα για την πληρωμή αγαθών και υπηρεσιών, με τους ίδιους όρους που εφαρμόζουν οι ανωτέρω οργανισμοί. Κατά συνέπεια, ο Groupement Carte bleue, αφενός, και οι Crédit Agricole και Crédit Mutuel, αφετέρου, δεσμεύθηκαν να λάβουν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα μέτρα: «Για τις αγορές που εξοφλούνται με ευρωεπιταγές, τα μέλη του Groupement Carte bleue και της Eurocard θα εισπράττουν από τους συμβεβλημένου εμπόρους προμήθεια που δεν μπορεί να είναι ανώτερη από την προβλεπομένη για τις πληρωμές μέσω Carte bleue και Eurocard.»

4 Στις 10 Δεκεμβρίου 1984, η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση 85/77/ΕΟΚ σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΟΚ (IV/30.717 — Ενιαίες ευρωεπιταγές, ΕΕ 1985, L 35, σελίδα 43), με την οποία κήρυξε ανεφάρμοστες τις διατάξεις του άρθρου 85, παράγραφος 1, στη συμφωνία Package Deal για την περίοδο από 7 Ιουλίου 1982 έως 30 Απριλίου 1986.

5 Στις 5 Μαΐου 1986, η Eurocheque International ζήτησε από την Επιτροπή την ανανέωση της ισχύος της εξαιρέσεως που χορηγήθηκε για τη συμφωνία Package Deal.

6 Στις 16 Δεκεμβρίου 1987, η Eurocheque International κοινοποίησε στην Επιτροπή τη νέα συμφωνία Package Deal που συνήφθη στις 5 Ιουνίου 1987 για αόριστη διάρκεια και επρόκειτο να τεθεί σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1988.

7 Στις 31 Ιουλίου 1990, η Επιτροπή απηύθυνε στην Eurocheque International ανακοίνωση αιτιάσεων όσον αφορά τόσο τη νέα συμφωνία Package Deal όσο και τη συμφωνία του Ελσίνκι. Συγχρόνως απηύθυνε στον Groupement des cartes bancaires «CB» (στο εξής: Groupement CB) ανακοίνωση αιτιάσεων μόνον ως προς τη συμφωνία του Ελσίνκι.

8 Στις 22 Μαΐου 1991, ο Groupement CB ενημέρωσε την Επιτροπή για την απόφαση της Assemblée Eurocheque να θέσει τέρμα στην εφαρμογή των συμφωνιών του Ελσίνκι λαμβανομένων υπόψη των αντιρρήσεων που είχαν διατυπώσει οι υπηρεσίες της Επιτροπής.

9 Στις 5 Ιουνίου 1991, η Eurocheque International πληροφόρησε την Επιτροπή ότι ήταν διατεθειμένη να καταργήσει τη συμφωνία του Ελσίνκι.

10 Η Επιτροπή εξέδωσε στις 25 Μαρτίου 1992 την απόφαση 92/212/ΕΟΚ, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΟΚ (IV/30.717-A — Ευρωεπιταγή: συμφωνία του Ελσίνκι, ΕΕ L 95, σ. 50). Ο Groupement CB και η Eurocheque International (στο εξής: Europay International) άσκησαν, καθένας για λογαριασμό του, στις 25 Μαΐου 1992, προσφυγή κατά της αποφάσεως αυτής. Με την απόφασή του της 23ης Φεβρουαρίου 1994, το Πρωτοδικείο ακύρωσε τα άρθρα 1 και 3 της αποφάσεως της Επιτροπής, καθόσον τα άρθρα αυτά αφορούν την Eurocheque International και καθόρισε το ύψος του προστίμου που επιβλήθηκε στον Groupement CB σε 2 000 000 ECU (CB και Europay κατά Επιτροπής, Τ-39/92 και Τ-40/92, Συλλογή 1994, σ. II-49).

11 Στην προπαρατεθείσα αίτηση παροχής πληροφοριών της 12ης Σεπτεμβρίου 1992, που αναφέρει σε ειδικό τμήμα τις «υποθέσεις IV/30.717-A — Ευρωεπιταγή: συμφωνία του Ελσίνκι και IV/30.717-B — Ευρωεπιταγή: συμφωνία Package Deal», η Επιτροπή υπενθύμισε ότι η συμφωνία του Ελσίνκι, που κρίθηκε παράνομη με απόφαση της Επιτροπής της 25ης Μαρτίου 1992, η οποία επέβαλε πρόστιμα σχετικώς, διέκρινε, καταρχήν, τρία είδη αλλοδαπών ευρωεπιταγών εκδιδομένων στη Γαλλία, ήτοι τις ευρωεπιταγές που εκδίδονται έναντι μετρητών στα ταμεία των γαλλικών τραπεζών, τις ευρωεπιταγές που εκδίδονται από τους Γάλλους εμπόρους που έχουν συμβληθεί με τον Groupement CB και τις αλλοδαπές ευρωεπιταγές που εκδίδονται στη Γαλλία από τους εμπόρους που δεν έχουν συμβληθεί με τον Groupement CB ή παραδίδονται σε ιδιώτες, ενώ η συμφωνία Package Deal, που συνήφθη το 1980 και για την οποία χορηγήθηκε εξαίρεση με απόφαση της Επιτροπής της 10ης Δεκεμβρίου 1984, δεν προβλέπει διαφορετική μεταχείριση. Διαπιστώνουσα ότι η εγκατάλειψη της συμφωνίας του Ελσίνκι από τις γαλλικές τράπεζες το 1991 εξαφάνισε την αδικαιολόγητη

αυτή διαφοροποίηση μεταξύ τριών κατηγοριών ευρωεπιταγών η οποία, κατά την Επιτροπή, ουδόλως προβλεπόταν από τη συμφωνία Package Deal, η Επιτροπή συνήγαγε ότι εφεξής το σύνολο των αλλοδαπών ευρωεπιταγών που εκδίδονται στη Γαλλία πρέπει να υπάγεται αποκλειστικά στο καθεστώς που προβλέπει η συμφωνία Package Deal, καθόσον το ποσόν των εν λόγω ευρωεπιταγών είναι κατώτερο του μεγίστου ποσού συμψηφισμού πέραν του οποίου οι ευρωεπιταγές δεν εντάσσονται πλέον στο σύστημα Eurocheque, αλλά εξομοιώνονται προς εμβάσματα που προέρχονται από την αλλοδαπή. Όμως, η Γαλλίδα δικαιούχος αλλοδαπής ευρωεπιταγής, εκδοθείσας έναντι λογαριασμού σε γερμανική τράπεζα, εξεπλάγη καθόσον η Société Générale τη χρέωσε με προμήθεια 92,50 γαλλικών φράγκων (FF), ενώ, κατά τη συμφωνία Package Deal, δεν έπρεπε να εισπραχθεί προμήθεια. Αφού ζήτησε εξηγήσεις από τη Société Générale, η Επιτροπή διευκρίνισε ότι η αίτηση παροχής πληροφοριών «αποσκοπούσε στο να καταστήσει δυνατόν στην Επιτροπή να συμπληρώσει τα στοιχεία που έθεσε στη διάθεσή της η καταγγέλλουσα, προκειμένου να μπορέσει να εκτιμήσει αν οι προσβαλλόμενες συμφωνίες ή ενέργειες συμβιβάζονται προς τους κανόνες ανταγωνισμού της ΕΟΚ, εν πλήρει γνώσει των πραγματικών περιστατικών εντός του πραγματικού οικονομικού τους πλαισίου». Οι αιτηθείσες πληροφορίες αποτέλεσαν το αντικείμενο ερωτηματολογίου επισυναφθέντος στην αίτηση παροχής πληροφοριών.

12 Με την από 12 Οκτωβρίου 1992 απάντησή της η Société Générale διαπίστωσε ότι η αιτιολόγηση δεν της παρέσχε τη δυνατότητα να εκτιμήσει την υποχρέωση συνεργασίας που υπείχε. Καθόσον η έρευνα φερόταν ως διώκουσα τη συμπλήρωση των στοιχείων που διέθετε η Επιτροπή περί των όρων υπό τους οποίους η Société Générale είχε εισπράξει προμήθεια 92,50 FF από πελάτιδα, κάτοχο ιδιωτικού λογαριασμού, η οποία είχε προσκομίσει στη Société Générale για εξαργύρωση ευρωεπιταγή 4 710 FF εκδοθείσα έναντι λογαριασμού σε γερμανική τράπεζα, η Société Générale έκρινε ότι «δεν γίνεται αντιληπτό ποια μπορεί να είναι η νομική βάση της έρευνας άπαξ και φαίνεται άσχετη με τα δύο αντικείμενα που μνημονεύονται στην αίτηση παροχής πληροφοριών». Η προσφεύγουσα υπογράμμισε, αφενός, ότι επρόκειτο για επιταγή εκδοθείσα υπέρ ιδιώτη ενώ η συμφωνία του Ελσίνκι ρυθμίζει την αποδοχή εκ μέρους των εμπόρων στη Γαλλία των ευρωεπιταγών που εκδίδονται έναντι λογαριασμών που τηρούνται σε αλλοδαπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Παρατήρησε, αφετέρου, ότι η συμφωνία Package Deal αφορά αποκλειστικά τις ευρωεπιταγές που χρησιμοποιούνται στον τραπεζικό και στον εμπορικό τομέα. Η Société Générale κατέληξε στο συμπέρασμα ότι από το περιεχόμενο των ερωτήσεων μπορούσε να συναχθεί ότι ο πραγματικός σκοπός τους ήταν να στηρίξει την άμυνα της Επιτροπής στη διαδικασία που είχε ήδη κινηθεί ενώπιον του Πρωτοδικείου από τον Groupement CB και την Eurocheque International κατά της αποφάσεως της Επιτροπής της 25ης Μαρτίου 1992.

13 Με έγγραφο της 23ης Οκτωβρίου 1992, η Επιτροπή επισήμανε ότι είχε σημασία, στο πλαίσιο της διαδικασίας που κίνησε η Επιτροπή, στις 19 Ιουλίου 1990, κατόπιν της αιτήσεως ανανεώσεως της εξαιρέσεως υπέρ της συμφωνίας Package Deal που υπέβαλε η Eurocheque International, να απαντήσει η Société Générale στις ερωτήσεις που της είχαν τεθεί, για να έχει η Επιτροπή σαφή άποψη της υφιστάμενης καταστάσεως, κατόπιν της εγκαταλείψεως της συμφωνίας του Ελσίνκι η οποία έπρεπε να τερματίσει τη διάκριση που εξακολουθούσε να επικαλείται η Société Générale μεταξύ τριών κατηγοριών ευρωεπιταγών. Τέλος, η Επιτροπή κάλεσε τη Société Générale να απαντήσει στις ερωτήσεις που της είχαν υποβληθεί το αργότερο τρεις εβδομάδες μετά την παραλαβή του εγγράφου.

14 Στις 16 Νοεμβρίου 1992, η Société Générale γνωστοποίησε στην Επιτροπή ότι οι έρευνές της στηρίζονταν σε εσφαλμένη ερμηνεία του περιεχομένου της συμφωνίας Package Deal και της συμφωνίας του Ελσίνκι, καθόσον η ερμηνεία αυτή αποτελούσε το αντικείμενο διαδικασίας που είχαν κινήσει ο Groupement CB και η Europay International ενώπιον του Πρωτοδικείου, τη λήξη της οποίας πρέπει, κατά τη Société Générale, να αναμείνουν οι ενδιαφερόμενοι. Ως προς τα πραγματικά περιστατικά των οποίων επελήφθη η Επιτροπή κατόπιν καταγγελίας, η Société Générale υπενθύμισε ότι εισέπραττε εφ' όλων των προσκομιζομένων από μη εμπόρους αλλοδαπών ευρωεπιταγών τις ίδιες προμήθειες με αυτές που εισέπραττε επί των αλλοδαπών επιταγών και ότι δεν εισέπραττε, επί των συναλλαγών αυτών, τη διατραπεζική προμήθεια που προβλέπει η συμφωνία Package Deal, καθόσον οι ευρωεπιταγές που παραδίδονται σε ιδιώτες εξαργυρώνονται με απευθείας μεταβίβαση στους αλλοδαπούς ανταποκριτές και όχι με το σύστημα επεξεργασίας και συμψηφισμού Eurocheque.

15 Με την από 1 Δεκεμβρίου 1992 απάντησή της η Επιτροπή θεώρησε ότι δεν εναπόκειται στη Société Générale να κρίνει αν είναι σκόπιμο να αναμείνει η Επιτροπή το πέρας της διαδικασίας που κινήθηκε ενώπιον του κοινοτικού δικαστή πριν κινήσει τη σχετική με τη συμφωνία Package Deal διαδικασία. Κατά την Επιτροπή, οι ασαφείς και πολύ συνοπτικές ενδείξεις που παρέσχε η Société Générale δεν μπορούν να θεωρηθούν ως οι απαντήσεις που δικαιολογημένα ανέμενε στην αίτηση παροχής πληροφοριών της 12ης Σεπτεμβρίου 1992 και διευκρίνισε ότι το έγγραφο αυτό συνιστούσε την τελευταία υπόμνηση που απηύθυνε στην προσφεύγουσα.

16 Την 1η Απριλίου 1993, η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση C(93) 746 τελικό, το διατακτικό της οποίας έχει ως εξής:

«*Άρθρο 1*

Η Société Générale υποχρεούται να παράσχει, εντός δύο εβδομάδων από την ημερομηνία κοινοποιήσεως της παρούσας αποφάσεως, τις πληροφορίες που καθορίζονται ειδικώς στο παράρτημα της παρούσας αποφάσεως.

Άρθρο 2

Εάν η Société Générale δεν παράσχει τις αιτούμενες πληροφορίες υπό τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στο άρθρο 1 ανωτέρω, της επιβάλλεται χρηματική ποινή 1 000 ECU για κάθε ημέρα καθυστερήσεως από της λήξεως της προθεσμίας των δύο εβδομάδων μετά την κοινοποίηση της παρούσας αποφάσεως.

...»

17 Κατόπιν της κοινοποιήσεως της αποφάσεως, η Société Générale, αναφερόμενη στην επαπειλουμένη χρηματική ποινή, απάντησε με έγγραφο της 19ης Απριλίου 1993 στο ερωτηματολόγιο. Εξακολούθησε ωστόσο να διατείνεται ότι δεν υποχρεούνταν να απαντήσει στην αίτηση παροχής πληροφοριών λόγω του ότι το πεδίο που κάλυπταν οι υποβληθείσες ερωτήσεις ήταν υπερβολικά εκτεταμένο μέχρι σημείου που να είναι δυσανάλογο προς την καταγγελία της οποίας επελήφθη η Επιτροπή, καθόσον ένα μέρος των ερωτήσεων αφορούσε την εφαρμογή από τη Société Générale της συμφωνίας του Ελσίνκι πριν από την εγκατάλειψή της το 1991 και λόγω του ότι οι γενικές αρχές της διαδικασίας, ειδικότερα οι κανόνες περί του βάρους της αποδείξεως, απαγορεύουν στην

Επιτροπή να υποχρεώσει επιχείρηση να αποκαλύψει παράβαση, αν υποτεθεί ότι, πράγμα που είναι αδύνατο, η απόφαση της 25ης Μαρτίου 1992 επικυρωθεί από το Πρωτοδικείο.

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

18 Υπό τις συνθήκες αυτές, με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου την 1η Ιουνίου 1993, η προσφεύγουσα άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.

19 Με απόφαση του Πρωτοδικείου της 16ης Οκτωβρίου 1994, αφού οι διάδικοι ανέπτυξαν τις παρατηρήσεις τους, η υπόθεση παραπέμφθηκε στο τέταρτο τμήμα που αποτελείται από τρεις δικαστές.

20 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (τέταρτο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων. Το Πρωτοδικείο απηύθυνε ωστόσο μία ερώτηση στην προσφεύγουσα η οποία απάντησε με έγγραφο της 19ης Οκτωβρίου 1994. Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 9ης Νοεμβρίου 1994.

21 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

1) να κρίνει την προσφυγή ακυρώσεως που άσκησε η Société Générale παραδεκτή και βάσιμη·

και κατά συνέπεια

2) να ακυρώσει την απόφαση της Επιτροπής της 1ης Απριλίου 1993·

3) να διατάξει κατά συνέπεια να αποσυρθεί από τη δικογραφία το έγγραφο απαντήσεως της Société Générale της 19ης Απριλίου 1993, καθώς και όλες οι αιτήσεις παροχής πληροφοριών της Επιτροπής (έγγραφα της 12ης Σεπτεμβρίου 1992, της 23ης Οκτωβρίου 1992 και της 1ης Δεκεμβρίου 1992)·

4) να δεχθεί τύποις και ουσία την εξ αδικοπραξίας αγωγή αποζημιώσεως της Société Générale·

5) να υποχρεώσει, κατά συνέπεια, την Επιτροπή να καταβάλει στη Société Générale ένα FF ως αποκατάσταση της ηθικής και υλικής ζημίας που υπέστη·

6) να καταδικάσει την Επιτροπή στο σύνολο των δικαστικών εξόδων.

22 Η καθής ζητεί από το Πρωτοδικείο:

1) να απορρίψει την προσφυγή της Société Générale με την οποία ζητείται η ακύρωση της αποφάσεως της Επιτροπής της 1ης Απριλίου 1993·

2) να απορρίψει το αίτημα περί υποχρεώσεως της Επιτροπής να καταβάλει το ποσό του ενός FF·

3) να καταδικάσει τη Société Générale στα δικαστικά έξοδα της παρούσας διαδικασίας.

Επί του αιτήματος ακυρώσεως της αποφάσεως της 1ης Απριλίου 1993

23 Προς στήριξη του ακυρωτικού της αιτήματος, η προσφεύγουσα επικαλείται κατ' ουσίαν τρεις λόγους. Ο πρώτος λόγος στηρίζεται στην παράβαση του άρ-

θρου 11 του κανονισμού 17, ο δεύτερος στην παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως που προβλέπεται στο άρθρο 190 της Συνθήκης ΕΟΚ (που έγινε Συνθήκη ΕΚ, στο εξής: Συνθήκη) και ο τρίτος στην προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας.

Ως προς τον λόγο που στηρίζεται στην παράβαση του άρθρου 11 του κανονισμού 17

Συνοπτική έκθεση της επιχειρηματολογίας των διαδίκων

24 Η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή ότι παρέβη το άρθρο 11 του κανονισμού 17, καθόσον παρέλειψε να αναφέρει σαφώς και επακριβώς τη νομική βάση και τον σκοπό της αιτήσεως παροχής πληροφοριών και καθόσον δεν απέδειξε τον σύνδεσμο μεταξύ των τεθεισών ερωτήσεων και της φερομένης παραβάσεως.

25 Προκειμένου, καταρχάς, περί της νομικής βάσεως της αιτήσεως παροχής πληροφοριών, η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι η Επιτροπή, αφού μνημόνευσε στις αιτιολογικές αναφορές της τα άρθρα 85 και 86 της Συνθήκης, περιορίζεται, με τις αιτιολογικές σκέψεις της προσβαλλομένης αποφάσεως, να θίξει το ζήτημα του συμβιβαστού της συμπεριφοράς της Société Générale «προς τους κοινοτικούς κανόνες περί ανταγωνισμού», χωρίς να διευκρινίζει ωστόσο εάν πρόκειται για το άρθρο 85 και/ή για το άρθρο 86.

26 Η προσφεύγουσα προσάπτει, στη συνέχεια, στην Επιτροπή ότι δεν ανέφερε σαφώς αν η αίτηση παροχής πληροφοριών αποσκοπούσε στο να ερευνηθούν ενδεχόμενες παραβιάσεις που διέπραξε η Société Générale ή στο να διαφωτίσει την Επιτροπή ως προς την «υφισταμένη κατάσταση», προκειμένου να εκτιμήσει τη νομιμότητα της συμφωνίας Package Deal στο πλαίσιο συγκεκριμένης διαδικασίας όπου εμπλέκονται άλλα νομικά πρόσωπα εκτός της Société Générale ή ακόμη στο να επανεξεταστεί η σκοπιμότητα συνεχίσεως της σχετικής με τη συμφωνία του Ελσίνκι διαδικασίας.

27 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει συναφώς ότι, βάσει του εγγράφου της Επιτροπής της 12ης Σεπτεμβρίου 1992, θεώρησε ότι υποβλήθηκε σε εξέταση, κατόπιν καταγγελίας της πελάτισσάς της, για αποδιδόμενη σ' αυτήν παράβαση. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι δεν αντιλαμβάνεται ως προς τι η είσπραξη της προμήθειας, κατά παράβαση δήθεν συμφωνίας μεταξύ επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων, θα μπορούσε να συνιστά παράβαση των κανόνων ανταγωνισμού της Συνθήκης.

28 Κατά την προσφεύγουσα, η παραπομπή του εγγράφου αυτού στις «Υποθέσεις IV/30.717-A — Ευρωεπιταγή: συμφωνία του Ελσίνκι και IV/30.717-B — Ευρωεπιταγή: συμφωνία Package Deal» δημιούργησε την εντύπωση ότι η αίτηση παροχής πληροφοριών εντασσόταν στο πλαίσιο των προηγουμένων διαδικασιών που αφορούσαν όχι τη Société Générale, αλλά τον Groupement CB και την Europay International, τρίτα νομικά πρόσωπα.

29 Το δεύτερο έγγραφο της Επιτροπής, που απεστάλη στη Société Générale στις 23 Οκτωβρίου 1992 κατόπιν της από 12 Οκτωβρίου 1992 απαντήσεως στη Société Générale, διευκρίνισε βεβαίως τον σκοπό της αιτήσεως παροχής πληροφοριών, υπογραμμίζοντας ότι εντασσόταν στο πλαίσιο της «διαδικασίας που κινήθηκε από την Επιτροπή στις 19 Ιουλίου 1990, κατόπιν της αιτήσεως ανανεώσεως της εξαιρέσεως της συμφωνίας Package Deal που υπέβαλε η Eurocheque (...)», πλην όμως εξακολουθούσε, αφενός μεν, να αναφέρεται στη διαδικασία «IV/30.717-A — Ευρωεπιταγή: συμφωνία του Ελσίνκι» ενώ η σχετική με τη συμφωνία του Ελσίνκι διαδικασία είχε ήδη τερματιστεί με οριστική απόφαση της Επιτροπής, αφετέρου δε, να αφορά παράβαση καταλογιστέα στη Société Générale, με τη μνεία της καταγγελίας που στρέφεται εναντίον της. Ούτε η ίδια η απόφαση μπορεί να διευκρινίσει την κατάσταση συναφώς.

30 Η προσφεύγουσα προσάπτει ακόμη στην Επιτροπή ότι δεν απέδειξε το σύνδεσμο μεταξύ των τεθεισών ερωτήσεων και της φερόμενης παραβάσεως. Συναφώς, ισχυρίζεται ότι τα πραγματικά περιστατικά που επικαλείται η Επιτροπή, όπως προκύπτουν από την κατατεθείσα καταγγελία, ήτοι η είσπραξη προμηθείας επί αλλοδαπής ευρωεπιταγής που προσκόμισε στη Société Générale ιδιώτης, ουδόλως συνδέονται με τη συμφωνία του Ελσίνκι, η οποία, κατά τον ίδιο τον τίτλο της, αφορά μόνον την αποδοχή εκ μέρους των εμπόρων στη Γαλλία των ευρωεπιταγών που εκδίδονται έναντι λογαριασμών που τηρούνται σε αλλοδαπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

31 Ομοίως, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι κανένας σύνδεσμος δεν υφίσταται μεταξύ των σχετικών με τη συμφωνία Package Deal ερωτήσεων, αφενός, και της συμπεριφοράς που της καταλογίζεται καθώς και της σκοπιμότητας της έρευνας, αφετέρου, άπαξ, κατ' αυτήν, η συμφωνία Package Deal αφορά αποκλειστικά τις ευρωεπιταγές που χρησιμοποιούνται στον τραπεζικό τομέα και, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, στον εμπορικό τομέα. Όμως, από την απόφαση περί απαλλαγής της συμφωνίας Package Deal της 10ης Δεκεμβρίου 1984 προκύπτει σαφώς ότι η διείσδυση των ευρωεπιταγών στον μη εμπορικό τομέα, πειραματικά, αφορούσε μόνον τους εμπόρους και όχι τους ιδιώτες.

32 Η προσφεύγουσα συνάγει ότι, εν όψει της ασάφειας της αιτήσεως παροχής πληροφοριών όσον αφορά τον συγκεκριμένο σκοπό της, ορθώς δεν απάντησε στην αίτηση αυτή και ότι η προσβαλλομένη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί.

33 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η αίτηση παροχής πληροφοριών που απηύθυνε στη Société Générale στις 12 Σεπτεμβρίου 1992 πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 11, παράγραφος 3, του κανονισμού 17, όπως έχει ερμηνευθεί από τη νομολογία του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου.

34 Φρονεί, καταρχάς, ότι ανέφερε σαφώς τη νομική βάση της αιτήσεως διευκρινίζοντας ότι το έγγραφο αυτό αποτελούσε επίσημη αίτηση παροχής πληροφοριών υποβληθείσα δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 11 του κανονισμού 17 και ότι η Επιτροπή είχε την πρόθεση να εκτιμήσει αν οι επίμαχες συμφωνίες ή ενέργειες συμβιβάζονταν προς τους κανόνες ανταγωνισμού της ΕΟΚ.

35 Η Επιτροπή φρονεί, στη συνέχεια, ότι, παραπέμποντας στη σχετική με τη συμφωνία του Ελσίνκι απόφαση και στην αρχή της εισπράξεως από τον δικαιούχο της ευρωεπιταγής του συνόλου του αναγραφομένου σ' αυτήν ποσού, η οποία αρχή περιέχεται, κατά την Επιτροπή, στη συμφωνία Package Deal, κατέστησε σαφές με το από 12 Σεπτεμβρίου 1992 έγγραφό της ότι η αίτηση παροχής πληροφοριών αποσκοπούσε στο να ερευνηθεί, κατόπιν της καταγγελίας που της απηύθυνε η δικαιούχος αλλοδαπής ευρωεπιταγής επί της οποίας η Société Générale εισέπραξε προμήθεια, αν υφίστατο συμφωνία αφορώσα την είσπραξη προμηθειών κατά την εξαργύρωση αλλοδαπών ευρωεπιταγών, οι οποίες προμήθειες επιβαρύνουν τους πελάτες.

36 Παρατηρεί, τέλος, ότι η νομική βάση και ο σκοπός της αιτήσεως παροχής πληροφοριών προκύπτουν σαφώς από τα σημεία 1 έως 5 σε συνδυασμό με τα σημεία 7 έως 12 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

37 Πρέπει να υπομνηστεί καταρχάς ότι η Επιτροπή δύναται, δυνάμει του άρθρου 11, παράγραφος 1, του κανονισμού 17, να απευθύνει στις επιχειρήσεις αιτήσεις παροχής πληροφοριών προκειμένου να συγκεντρώνει, κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων που της έχουν ανατεθεί βάσει του άρθρου 89 της Συνθήκης και των διατάξεων οι οποίες θεσπίζονται κατ' εφαρμογήν του άρθρου 87 της Συνθήκης, όλες τις απαραίτητες πληροφορίες.

38 Πρέπει να υπομνησθεί ακόμη ότι το άρθρο 11 του κανονισμού 17 εξαρτά την εκ μέρους της Επιτροπής άσκηση της εξουσίας αιτήσεως παροχής πληροφοριών από διαδικασία σε δύο φάσεις, από τις οποίες η δεύτερη, περιλαμβάνουσα την έκδοση από την Επιτροπής αποφάσεως η οποία «καθορίζει ακριβώς τις αιτούμενες πληροφορίες», δεν μπορεί να κινηθεί παρά αν η πρώτη φάση, χαρακτηριζόμενη από την αποστολή αιτήσεως παροχής πληροφοριών, επιχειρήθηκε ανεπιτυχώς (απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Ιουνίου 1980, 136/79, National Panasonic κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1980/II, σ. 347, σκέψη 10).

39 Το άρθρο 11 προβλέπει επίσης στην παράγραφο 3 ότι στην αίτησή της η Επιτροπή αναφέρει «τη νομική βάση και τον σκοπό της αιτήσεώς της».

40 Ομοίως, το Δικαστήριο έχει κρίνει σε έναν τομέα παρεμφερή προς τον τομέα του άρθρου 11, με την απόφαση της 21ης Σεπτεμβρίου 1989, 46/87 και 227/88, Hoechst κατά Επιτροπής (Συλλογή 1989, σ. 2859, σκέψη 29), σχετικά με τις εξουσίες ελέγχου που παρέχει στην Επιτροπή το άρθρο 14 του κανονισμού 17, ότι η

υποχρέωση της Επιτροπής να αναφέρει τη νομική βάση και τον σκοπό της αιτήσεως παροχής πληροφοριών αποτελεί θεμελιώδη προϋπόθεση προκειμένου όχι μόνο να καταφανεί η δικαιολογία των αιτουμένων πληροφοριών από τις οικείες επιχειρήσεις, αλλά επίσης για να είναι οι τελευταίες σε θέση να αντιληφθούν την έκταση του καθήκοντος συνεργασίας, διατηρώντας ταυτόχρονα τα δικαιώματα άμυνας που έχουν. Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει μόνον την κοινοποίηση των πληροφοριών εκείνων που θα της επέτρεπαν να ελέγξει τις πιθανολογούμενες παραβάσεις οι οποίες δικαιολογούν τη διεξαγωγή της έρευνας και προσδιορίζονται στην αίτηση παροχής πληροφοριών (απόφαση του Πρωτοδικείου της 12ης Σεπτεμβρίου 1991, Τ-39/90, SEP κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. II-1497, σκέψη 25).

41 Κατά συνέπεια, πρέπει να εξεταστεί εν προκειμένω αν η Επιτροπή, ασκώντας έναντι της προσφεύγουσας το δικαίωμά της να της ζητήσει πληροφορίες, ενήργησε εντός των ορίων της εκπληρώσεως των καθηκόντων που της έχουν ανατεθεί δυνάμει του κανονισμού 17 και αν ακολουθήθηκε η σε δύο φάσεις διαδικασία του άρθρου 11 του κανονισμού 17.

42 Πρέπει να υπομνησθεί, καταρχάς, ότι, με το έγγραφο της 12ης Σεπτεμβρίου 1992, η Επιτροπή, αφού κατήγγειλε την, κατά την άποψή της αδικαιολόγητη, διαφορετική μεταχείριση αλλοδαπής ευρωεπιταγής εκδοθείσας στη Γαλλία, ανάλογα με το αν παραδίδεται σε τραπεζικό κατάστημα ή σε έμπορο ή σε ιδιώτη, όσον αφορά την είσπραξη προμηθείας που επιβαρύνει τον δικαιούχο, ισχυρίστηκε ότι η εγκατάλειψη της συμφωνίας του Ελσίνκι από τις γαλλικές τράπεζες το 1991 είχε ως αποτέλεσμα την εκ νέου υπαγωγή του συνόλου των αλλοδαπών ευρωεπιταγών που εκδίδονται στη Γαλλία στο καθεστώς της συμφωνίας Package Deal. Μνημονεύοντας την περίπτωση Γαλλίδας υπηκόου η οποία της κατήγγειλε το γεγονός ότι η Société Générale την είχε επιβαρύνει με προμήθεια μη προβλεπομένη από τη συμφωνία Package Deal κατά την εξαργύρωση ευρωεπιταγής εκδοθείσας επί λογαριασμού σε γερμανική τράπεζα, η Επιτροπή ζήτησε σχετικές εξηγήσεις από την προσφεύγουσα προκειμένου να «συμπληρώσει τα στοιχεία που είχε θέσει στη διάθεσή της η καταγγέλλουσα, ώστε να μπορέσει να εκτιμήσει αν οι επίμαχες συμφωνίες ή ενέργειες συμβιβάζονται προς τους κανόνες ανταγωνισμού της ΕΟΚ, εν πλήρη γνώσει των πραγματικών περιστατικών εντός του πραγματικού οικονομικού τους πλαισίου».

43 Πρέπει να υπομνησθεί, στη συνέχεια, ότι η Επιτροπή, κατόπιν της αρνήσεως της προσφεύγουσας να συμμορφωθεί προς την αίτηση παροχής πληροφοριών, διευκρίνισε, με το έγγραφο της 23ης Οκτωβρίου 1992, ότι η αίτησή της εντασσόταν «στο πλαίσιο της διαδικασίας που κίνησε η Επιτροπή, στις 19 Ιουλίου 1990, κατόπιν της αιτήσεως ανανεώσεως της εξαιρέσεως της συμφωνίας Package Deal που υπέβαλε η Eurocheque» και ότι οι απαντήσεις που ζητούσε αποσκοπούσαν να της παράσχουν «σαφή εικόνα της υφιστάμενης καταστάσεως, κατόπιν της εγκαταλείψεως της συμφωνίας του Ελσίνκι η οποία έπρεπε να τερματίσει τη διάκριση την οποία εξακολουθείτε να επικαλείσθε μεταξύ τριών κατηγοριών ευρωεπιταγών».

44 Το Πρωτοδικείο κρίνει ότι, με τη διευκρίνιση αυτή, η Επιτροπή, χωρίς να τροποποιεί το αντικείμενο της αρχικής της αιτήσεως της 12ης Σεπτεμβρίου 1992, ήρε την αμφιβολία η οποία θα μπορούσε να γεννηθεί στο πνεύμα του αποδέκτη της αιτήσεως παροχής πληροφοριών λόγω του ότι η συμφωνία Package Deal, η οποία συνήφθη στις 31 Οκτωβρίου 1981, καθώς και η συμφωνία του Ελσίνκι, η οποία συνήφθη στις 19 και 20 Μαΐου 1983, είχαν παύσει να ισχύουν κατά τον χρόνο της αιτήσεως.

45 Επομένως, από την ανάγνωση του αρχικού εγγράφου της 12ης Σεπτεμβρίου 1992, σε συνδυασμό με το έγγραφο της 23ης Οκτωβρίου 1992, προκύπτει ότι η Επιτροπή θέλησε να εξακριβώσει την ύπαρξη και την έκταση της πραγματικής και νομικής καταστάσεως όσον αφορά την αμοιβή για την υπηρεσία εξαργυρώσεως ευρωεπιταγής που εκδόθηκε επί λογαριασμού σε αλλοδαπή τράπεζα και προσκομίστηκε προς εξαργύρωση στην προσφεύγουσα από ιδιώτη στο πλαίσιο αποκλειστικά της διοικητικής διαδικασίας κοινοποιήσεως και αιτήσεως εξαιρέσεως της νέας συμφωνίας Package Deal, βάσει καταγγελίας της οποίας επελήφθη.

46 Ομοίως, με την προσβαλλομένη απόφαση της 1ης Απριλίου 1993, η οποία εκδόθηκε κατόπιν της αρνήσεως της Société Générale να παράσχει τις πληροφορίες που ζητήθηκαν, η Επιτροπή υπογράμμισε τον σκοπό της αιτήσεως παροχής πληροφοριών, επαναλαμβάνοντας κατά λέξη το περιεχόμενο των προπαρατεθέντων εγγράφων και αναφέροντας ότι έχει την πρόθεση να συμπληρώσει τα στοιχεία που διαθέτει ως προς τις προϋποθέσεις που εφαρμόζει η Société

Générale όσον αφορά τις αλλοδαπές ευρωεπιταγές για να μπορέσει να εκτιμήσει αν η συμπεριφορά κατά της οποίας βάλλει η καταγγέλουσα και οι προϋποθέσεις που εφάρμοζε ή εφαρμόζει η Société Générale κατά την εξαργύρωση των αλλοδαπών ευρωεπιταγών συνάδουν ή όχι προς τους κοινοτικούς κανόνες περί ανταγωνισμού.

47 Το Πρωτοδικείο κρίνει, κατά συνέπεια, ότι η Επιτροπή, ενεργώντας στο πλαίσιο της εξετάσεως της αιτήσεως εξαιρέσεως της νέας συμφωνίας Package Deal που συνήφθη στις 5 Ιουνίου 1987 και κοινοποιήθηκε στις 16 Δεκεμβρίου 1987, μπορούσε θεμιτώς να ζητήσει από την προσφεύγουσα να της παράσχει πληροφορίες που αφορούσαν τη μεταχείριση που επεφύλασσε στις ευρωεπιταγές που εκδίδονται επί λογαριασμού σε αλλοδαπή τράπεζα όσον αφορά την προμήθεια που αντλούσε από την υπηρεσία εξαργυρώσεως που παρείχε, αφενός, στους δικαιούχους, είτε είναι ιδιώτες είτε έμποροι, και αφετέρου, στην τράπεζα των εκδοτών των επιταγών αυτών.

48 Δεν αμφισβητείται πάντως ότι, τόσο με το έγγραφο της 12ης Σεπτεμβρίου 1992 όσο και με το έγγραφο της 23ης Οκτωβρίου 1992, η Επιτροπή αμφισβήτησε τον νόμιμο χαρακτήρα, από πλευράς της συμφωνίας Package Deal, καταβολής διαφορετικής, ανάλογα με την ιδιότητα του κομιστή, αμοιβής για την υπηρεσία εξαργυρώσεως αλλοδαπής ευρωεπιταγής.

49 Δεν αμφισβητείται επίσης ότι, με την ανακοίνωση των αιτιάσεων που απηύθυνε στην Eurocheque International στις 31 Ιουλίου 1990, στην οποία παραπέμπει η προσφεύγουσα με το σημείο 10 του δικογράφου της προσφυγής της, η Επιτροπή άφησε να εννοηθεί ότι η εξαίρεση της νέας συμφωνίας Package Deal εξαρτάται από την προϋπόθεση ότι ο δικαιούχος ευρωεπιταγής εισπράττει κατά την εξαργύρωση το σύνολο του αναγραφομένου σ' αυτήν ποσού.

50 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι η Επιτροπή μπορούσε, χωρίς να παραβεί το άρθρο 11 του κανονισμού 17, να καθορίσει το περιεχόμενο των ερευνών της ούτως ώστε να διαφανεί, μέσω των αιτουμένων πληρο-

φοριών, η πραγματική και νομική κατάσταση όσον αφορά την αμοιβή της υπηρεσίας εξαργυρώσεως αλλοδαπής ευρωεπιταγής όπως διαμορφώθηκε, ενδεχομένως, κατόπιν των εξελίξεων συνεπεία της συμφωνίας του Ελσίνκι και της καταργήσεώς της.

51 Επομένως, το Πρωτοδικείο κρίνει, καταρχάς, ότι οι παραπομπές τόσο στη συμφωνία Package Deal, που συνήφθη στις 31 Οκτωβρίου 1981 και εξαιρέθηκε στις 10 Δεκεμβρίου 1984, όσο και στη συμφωνία του Ελσίνκι, που συνήφθη στις 19 και 20 Μαΐου 1983 και καταργήθηκε το 1991, πρέπει να θεωρηθούν ως απλή υπόμνηση του ιστορικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσεται η νέα συμφωνία Package Deal και δεν αποσκοπούσαν στο να καταστεί η συμφωνία του Ελσίνκι αυτό τούτο το αντικείμενο της αιτήσεως παροχής πληροφοριών.

52 Εξάλλου, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι η προσφεύγουσα δεν μπορούσε βασίμως, όπως το έπραξε με την από 12 Οκτωβρίου 1992 απάντησή της να επικαλεστεί τη δήθεν μη δυνατότητα εφαρμογής της συμφωνίας Package Deal στις αλλοδαπές ευρωεπιταγές που προσκομίζονται προς εξαργύρωση από ιδιώτες που δεν είναι εκδότες της ευρωεπιταγής προκειμένου να απαλλαγεί από την υποχρέωση να απαντήσει στην αίτηση παροχής πληροφοριών της 12ης Σεπτεμβρίου 1992, καθόσον η εξέταση της βασιμότητας του επιχειρήματος αυτού εναπόκειται αποκλειστικά στην Επιτροπή.

53 Από το σύνολο των προηγουμένων σκέψεων προκύπτει ότι η προσφεύγουσα δεν ήταν δυνατό να πλανήθηκε ως προς τις νομικές βάσεις και τον σκοπό της αιτήσεως παροχής πληροφοριών της οποίας υπήρξε αποδέκτης και ότι η Επιτροπή, ενεργώντας στο πλαίσιο της εξετάσεως της αιτήσεως εξαιρέσεως της νέας συμφωνίας Package Deal, δεν υπερέβη τα όρια των αρμοδιοτήτων που της απονέμει το άρθρο 11 του κανονισμού 17, καθόσον κάλεσε την προσφεύγουσα να της παράσχει πληροφορίες αφορώσες πραγματικά περιστατικά, σχετικά με την προμήθεια που εισέπραττε από την υπηρεσία εξαργυρώσεως που παρείχε τόσο στους δικαιούχους όσο και στην τράπεζα των εκδοτών ευρωεπιταγών εκδιδομένων επί λογαριασμών που τηρούνται σε αλλοδαπή τράπεζα.

54 Κατά συνέπεια, ο λόγος που στηρίζεται στην παράβαση του άρθρου 11 του κανονισμού 17 πρέπει να απορριφθεί.

Ως προς τον λόγο που στηρίζεται στην παράβαση του άρθρου 190 της Συνθήκης

Συνοπτική έκθεση της επιχειρηματολογίας των διαδίκων

55 Ο λόγος που στηρίζεται στην παράβαση του άρθρου 190 της Συνθήκης διαρθρώνεται σε δύο σκέλη, το πρώτο από τα οποία στηρίζεται στην ανεπάρκεια αιτιολογίας και το δεύτερο σε αντιφατικές αιτιολογίες.

56 Πρώτον, η προσφεύγουσα επικαλείται σοβαρές, κατά τη γνώμη της, ασάφειες της αιτήσεως παροχής πληροφοριών, όπως διατυπώθηκε στα διάφορα έγγραφα που της απηύθυνε η Επιτροπή. Τα έγγραφα αυτά, το περιεχόμενο των οποίων έχει ενσωματωθεί, είτε ως προς τα κύρια σημεία του είτε λεπτομερώς, στην αιτιολογία της αποφάσεως, αποτελούν αναπόσπαστο στοιχείο της και καθιστούν επομένως πλημμελή την ίδια την απόφαση.

57 Δεύτερον, η προσφεύγουσα θεωρεί ότι ο ισχυρισμός της Επιτροπής, στο σημείο 12 της αποφάσεως, ότι οι αιτούμενες πληροφορίες είναι απαραίτητες για να εκτιμήσει αν οι προϋποθέσεις που εφάρμοσε ή εφαρμόζει η Société Générale κατά την εξαργύρωση των αλλοδαπών ευρωεπιταγών συνάδουν ή όχι προς τους κοινοτικούς κανόνες περί ανταγωνισμού αντιφάσκει προς την ίδια την απόφαση, εφόσον καταλήγει, αναφερομένη στην απόφαση που εκδόθηκε στις 25 Μαρτίου 1992, στο ότι οι όροι στους οποίου οι γαλλικές τράπεζες υποβάλλουν τις εν λόγω ευρωεπιταγές είναι παράνομοι.

58 Η προσφεύγουσα αποκαλύπτει μια άλλη αντίφαση εγκειμένη στο γεγονός ότι η Επιτροπή αναφέρει ότι διεξάγει έρευνες στο πλαίσιο διαδικασίας σχετικής με τη συμφωνία Package Deal, προκειμένου να ελέγξει αν η συμφωνία αυτή συνάδει προς το άρθρο 85, παράγραφος 1, και ταυτοχρόνως ισχυρίζεται, με την προσβαλλομένη απόφαση, ότι το σύνολο των αλλοδαπών ευρωεπιταγών που εκδίδονται στη Γαλλία πρέπει να υπάγονται μόνο στο καθεστώς που προβλέπει η συμφωνία Package Deal.

59 Η Επιτροπή υποστηρίζει, καταρχάς, ότι η αιτιολογία της αποφάσεως είναι πλήρης εφόσον, αφού ανέφερε τα νομολογιακά προηγούμενα της υποθέσεως, το πλαίσιο της εν λόγω διαδικασίας και την ειδική περίπτωση της καταγγελίας που στρέφεται κατά της Société Générale, εκφράζει την άποψη της Επιτροπής όσον αφορά τις προμήθειες που εισπράττονται κατά την εξαργύρωση των αλλοδαπών ευρωεπιταγών και υπενθυμίζει την υποχρέωση που υπέχει να εκτιμά τις προϋποθέσεις που εφαρμόζονται για τις αλλοδαπές ευρωεπιταγές από πλευράς κοινοτικών κανόνων περί ανταγωνισμού.

60 Θεωρεί, στη συνέχεια, ότι ουδόλως αντιφάσκει, αφενός μεν, ισχυριζόμενη ότι οι προϋποθέσεις που εφάρμοζαν οι γαλλικές τράπεζες μέχρι τον Μάιο του 1991 ήταν παράνομες, όπως διαπίστωσε η Επιτροπή με την από 25 Μαρτίου 1992 απόφασή της, αφετέρου δε, εξετάζουσα τις προϋποθέσεις που ίσχυσαν μετά την επίσημη εγκατάλειψη της συμφωνίας του Ελσίνκι τον Μάιο του 1991.

61 Ομοίως, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι δεν αντιφάσκει, αφενός μεν, ισχυριζόμενη ότι οι ευρωεπιταγές πρέπει να υπάγονται μόνο στο καθεστώς που προβλέπει η συμφωνία Package Deal, αφετέρου δε, κοινοποιούσα ανακοίνωση των αιτιάσεων αφορώσα τη συμφωνία αυτή. Πράγματι, η ανακοίνωση των αιτιάσεων που απευθύνθηκε στην Eurocheque International αφορούσε τη νέα συμφωνία Package Deal που κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή το 1987, ενώ η παραπομπή του σημείου 4 της προσβαλλομένης αποφάσεως αφορούσε τη συμφωνία Package Deal, η οποία κοινοποιήθηκε το 1980 και για την οποία χορηγήθηκε εξαίρεση με την απόφαση της 10ης Δεκεμβρίου 1984.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

62 Πρέπει να υπομνησθεί ότι, όπως έκρινε το Δικαστήριο με την προπαρατεθείσα απόφασή του National Panasonic κατά Επιτροπής (σκέψη 25), σε σχέση με το άρθρο 14, παράγραφος 3, παρεμφερή διάταξη όσον αφορά τη διενέργεια ελέγχου, το άρθρο 11, παράγραφος 3, του κανονισμού 17 ορίζει το ίδιο τα ουσιώδη στοιχεία αιτιολογίας της αιτήσεως παροχής πληροφοριών προβλέποντας ότι πρέπει να αναφέρει τη νομική βάση και τον σκοπό της αιτήσεως και τις προβλεπόμενες από το άρθρο 15, παράγραφος 1, στοιχείο β', κυρώσεις, στην περίπτωση παροχής ανακριβών πληροφοριών.

63 Συναφώς, η Επιτροπή δεν υποχρεούται να κοινοποιεί στον αποδέκτη αιτήσεως παροχής πληροφοριών όλα τα στοιχεία που διαθέτει σχετικά με φερόμενες παραβάσεις ούτε να προβαίνει σε ακριβή νομικό χαρακτηρισμό των παραβάσεων αυτών, οφείλει όμως να αναφέρει σαφώς τις υποψίες που σκοπεύει να εξετάσει (βλ. την προπαρατεθείσα απόφαση Hoechst κατά Επιτροπής, σκέψη 41).

64 Εν προκειμένω, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η Επιτροπή, αναφέροντας στην απόφασή της ότι σκοπός των αιτουμένων πληροφοριών είναι να της παράσχουν τη δυνατότητα να εκτιμήσει κατά πόσον οι προϋποθέσεις που εφαρμόζει γαλλική τράπεζα σε αλλοδαπές ευρωεπιταγές μπορούν να αποτελέσουν παράβαση των κοινοτικών κανόνων περί ανταγωνισμού και ότι η αίτηση παροχής πληροφοριών εντάσσεται στο πλαίσιο της αιτήσεως εξαιρέσεως της νέας συμφωνίας Package Deal που συνήφθη στις 5 Ιουνίου 1987 και κοινοποιήθηκε στις 16 Δεκεμβρίου 1987, προσδιόρισε σαφώς τη νομική βάση και τον σκοπό της αιτήσεως παροχής πληροφοριών. Επομένως, η απόφαση περιλαμβάνει τα ουσιώδη στοιχεία που προβλέπει το άρθρο 11, παράγραφος 3, του κανονισμού 17.

65 Το Πρωτοδικείο κρίνει, στη συνέχεια, ότι, καθόσον η αναφορά στη συμφωνία του Ελσίνκι πρέπει να θεωρηθεί ως απλή μνεία του ιστορικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσεται η νέα συμφωνία Package Deal και δεν αποσκοπεί στο να αναγάγει τη συμφωνία του Ελσίνκι σε αντικείμενο της αιτήσεως παροχής πληροφοριών, ορθώς και χωρίς να περιπίπτει σε αντιφάσεις η Επιτροπή επικαλέστηκε, στο σημείο 4 της προσβαλλομένης αποφάσεως, την περί απαγορεύσεως και επιβολής προστίμων απόφαση την οποία εξέδωσε η Επιτροπή στις 25 Μαρτίου 1992 όσον αφορά τη συμφωνία του Ελσίνκι, προτού υπενθυμίσει ότι θεωρεί ότι η συμφωνία Package Deal, που συνήφθη το 1980 και στην οποία η Επιτροπή χορήγησε εξαίρεση στις 10 Δεκεμβρίου 1984, απαγορεύει διαφορετική μεταχείριση της υπηρεσίας εξαργυρώσεως των αλλοδαπών ευρωεπιταγών ανάλογα με την ιδιότητα των δικαιούχων τους.

66 Ομοίως, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι, κατά το μέτρο που, με τα έγγραφα της 12ης Σεπτεμβρίου και της 23ης Οκτωβρίου 1992 καθώς και με την προσβαλλομένη απόφαση, η Επιτροπή αμφισβήτησε κατά πόσον δικαιολογείται διαφορετική μεταχείριση της υπηρεσίας εξαργυρώσεως των ευρωεπιταγών από από-

ψεως της συμφωνίας Package Deal που συνήφθη το 1980 και στην οποία χορηγήθηκε εξαίρεση το 1984, ορθώς και χωρίς να περιπίπτει σε αντιφάσεις ζήτησε από την προσφεύγουσα, στο πλαίσιο της εξετάσεως της αιτήσεως απαλλαγής της νέας συμφωνίας Package Deal και υπό το φως της καταργήσεως της συμφωνίας του Ελσίνκι, να της παράσχει τα στοιχεία ως προς τη μεταχείριση που επιφυλάσσει στις ευρωεπιταγές που εκδίδονται έναντι λογαριασμού που τηρείται σε αλλοδαπή τράπεζα όσον αφορά την αμοιβή της για την υπηρεσία εξαργυρώσεως που παρέχει, αφενός, στους δικαιούχους, είτε είναι ιδιώτες είτε είναι έμποροι, αφετέρου, στην τράπεζα εκδοτών τέτοιων επιταγών.

67 Επομένως, ο λόγος που στηρίζεται στην παράβαση του άρθρου 190 της Συνθήκης δεν είναι βάσιμος.

Ως προς τον λόγο που στηρίζεται στην προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας

Συνοπτική έκθεση της επιχειρηματολογίας των διαδίκων

68 Η προσφεύγουσα υπενθυμίζει, καταρχάς, ότι η προϋπόθεση σαφούς, ακριβούς και αμετάβλητου προσδιορισμού της νομικής βάσεως και του σκοπού της έρευνας συνιστά θεμελιώδες έρεισμα των δικαιωμάτων άμυνας. Στην υπό κρίση περίπτωση όμως, η προσφεύγουσα δεν ήταν σε θέση να αντιληφθεί το εύρος του καθήκοντος συνεργασίας που είχε ούτε το περιεχόμενο των τεθεισών ερωτήσεων.

69 Η προσφεύγουσα προσάπτει, στη συνέχεια, στην Επιτροπή ότι υπερέβη τις εξουσίες της κατά παράβαση του άρθρου 189 της Συνθήκης, του άρθρου 11 του κανονισμού 17 και των γενικών δικονομικών αρχών, καθόσον ζήτησε από τη Société Générale να παραδεχτεί, μέσω των τεθεισών ερωτήσεων, ότι επεφύλασσε, στο πλαίσιο της συμφωνίας του Ελσίνκι, διαφορετική, δήθεν παράνομη, μεταχείριση μεταξύ των κομιστών ευρωεπιταγών εκδιδομένων επί λογαριασμού

σε αλλοδαπή τράπεζα. Η συμφωνία όμως του Ελσίνκι είχε αποτελέσει το αντικείμενο αποφάσεως της Επιτροπής κατά της οποίας ο Groupement CB, μέλος του οποίου είναι η Société Générale, είχε ασκήσει προσφυγή η οποία, κατά τον χρόνο που απεστάλη στη Société Générale η αίτηση παροχής πληροφοριών, εκκρεμούσε ενώπιον του Πρωτοδικείου.

70 Η Επιτροπή φρονεί ότι με την αίτηση παροχής πληροφοριών η προσφεύγουσα μπορούσε να αντιληφθεί ότι, στο πλαίσιο της εξετάσεως που αφορούσε την κοινοποίηση της νέας συμφωνίας Package Deal, η Επιτροπή είχε λάβει καταγγελία κατά της Société Générale και ότι η ειδική περίπτωση της Société Générale εντάχθηκε στη γενική διαδικασία που αφορούσε τη συμφωνία Package Deal. Επομένως, η προσφεύγουσα ήταν απολύτως σε θέση να εκτιμήσει το καθήκον συνεργασίας που είχε εν όψει των στοιχείων των οποίων είχε λάβει γνώση.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

71 Πρέπει να υπομνησθεί, εκ προοιμίου, ότι, κατά τη διάρκεια της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασίας, ο κανονισμός 17 δεν αναγνωρίζει ρητώς στην επιχείρηση που αποτελεί το αντικείμενο της έρευνας παρά ορισμένες ειδικές εγγυήσεις. Αφενός, απόφαση με την οποία ζητείται η παροχή πληροφοριών μπορεί να ληφθεί μόνον αφού έχει προηγουμένως υποβληθεί ατελέσφορα σχετική αίτηση. Αφετέρου, απόφαση καθορίζουσα το οριστικό ύψος προστίμου ή χρηματικής ποινής, στην περίπτωση κατά την οποία η επιχείρηση δεν παρέχει τις πληροφορίες που ζητούνται με την απόφαση, μπορεί να ληφθεί μόνον αφού παρασχεθεί στην εν λόγω επιχείρηση η δυνατότητα να γνωστοποιήσει την άποψή της (απόφαση του Δικαστηρίου της 18ης Οκτωβρίου 1989, 374/89, Orkem κατά Επιτροπής, Συλλογή 1989, σ. 3283, σκέψη 26).

72 Αντιστρόφως, ο κανονισμός 17 δεν αναγνωρίζει στην επιχείρηση, για τις δραστηριότητες της οποίας έχουν διαταχθεί μέτρα αποδείξεως, κανένα δικαίωμα απαλλαγής από την εκτέλεση των μέτρων αυτών λόγω του ότι από τα μέτρα αυτά θα αποδεικνυόταν ενδεχομένως η παράβαση των κανόνων του ανταγωνισμού που έχει διαπράξει. Της επιβάλλει, αντιθέτως, υποχρέωση ενεργού συνεργασίας, η οποία συνεπάγεται ότι θέτει στη διάθεση της Επιτροπής όλα τα στοιχεία που αφορούν το αντικείμενο της έρευνας.

73 Ο σεβασμός των δικαιωμάτων άμυνας, που έχει θεωρηθεί απο το Δικαστήριο ως θεμελιώδης αρχή της κοινοτικής έννομης τάξης, προϋποθέτει ωστόσο ότι ορισμένα από τα δικαιώματα αυτά πρέπει να προστατεύονται ήδη από το στάδιο της προηγηθείσας έρευνας. Πράγματι, όπως επεσήμανε το Δικαστήριο με τις αποφάσεις του Hoechst κατά Επιτροπής, η οποία προπαρατέθηκε (σκέψη 15), και Orkem κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα απόφαση (σκέψη 33), καίτοι αληθεύει ότι πρέπει να υφίσταται σεβασμός των δικαιωμάτων άμυνας στις διαδικασίες που μπορούν να καταλήξουν σε επιβολή ποινών, είναι σημαντικό να αποφεύγεται η κατά τρόπο αθεράπευτο προσβολή των δικαιωμάτων αυτών στο πλαίσιο διαδικασιών προηγούμενης έρευνας οι οποίες μπορούν να παίξουν καθοριστικό ρόλο για την εξακρίβωση του παράνομου χαρακτήρα ενεργειών ορισμένων επιχειρήσεων.

74 Επομένως, ναι μεν η Επιτροπή μπορεί προς διαφύλαξη της πρακτικής αποτελεσματικότητας του άρθρου 11, παράγραφοι 2 και 5, του κανονισμού 17, να υποχρεώνει τις επιχειρήσεις να παρέχουν όλες τις απαραίτητες πληροφορίες, ακόμη και αν αυτές μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να αποδειχθεί σε βάρος των ιδίων ή άλλων επιχειρήσεων συμπεριφορά που προσβάλλει τον ελεύθερο ανταγωνισμό, δεν μπορεί όμως να θίγει τα δικαιώματα άμυνας των επιχειρήσεων με απόφαση περί αιτήσεως παροχής πληροφοριών και να τους επιβάλλει την υποχρέωση να δίδουν απαντήσεις από τις οποίες θα αποδεικνυόταν η ύπαρξη παραβάσεως με την απόδειξη της οποίας βαρύνεται η ίδια η Επιτροπή (βλ. τις αποφάσεις του Δικαστηρίου Orkem κατά Επιτροπής, η οποία προπαρατέθηκε, σκέψη 34 και 35, και της 18ης Οκτωβρίου 1989, 27/88, Solvay κατά Επιτροπής, Συλλογή 1989, σ. 3355, συν. έκδοση).

75 Το Πρωτοδικείο κρίνει, εν προκειμένω, ότι δεν υφίσταται προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας της προσφεύγουσας. Πράγματι, ακόμη και εάν οι απαντήσεις στις ερωτήσεις της Επιτροπής ενδέχεται να συνεπάγονται ερμηνεία της συμφωνίας Package Deal εκ μέρους της Société Générale, όπως υποστήριξε ο εκπρόσωπος της προσφεύγουσας κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, εντούτοις οι αιτούμενες απαντήσεις αφορούν καθαρώς πραγματικά περιστατικά και δεν μπορούν να θεωρηθούν ικανές να υποχρεώσουν την προσφεύγουσα να παραδεχθεί την ύπαρξη παραβάσεως των κανόνων ανταγωνισμού.

76 Το βάσιμο της διαπιστώσεως παραβάσεως αυτής επιρρωνύεται από τις απαντήσεις που παρέσχε η Société Générale στο ερωτηματολόγιο που επισυνάφθηκε στην αίτηση παροχής πληροφοριών, καθόσον περιλαμβάνουν στοιχεία που αφορούν μόνον πραγματικά περιστατικά και δεν αποκαλύπτουν καμία αυτοενοχοποίηση.

77 Ομοίως, προκειμένου περί των ερωτήσεων των σχετικών με τη συμφωνία του Ελσίνκι, πρέπει να υπομνησθεί ότι κατά της αποφάσεως της Επιτροπής της 25ης Μαρτίου 1992, με την οποία έκρινε ότι η συμφωνία του Ελσίνκι συνιστά παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης και αρνήθηκε τη χορήγηση εξαιρέσεως δυνάμει του άρθρου 85, παράγραφος 3, εκκρεμούσε, κατά τον χρόνο της αιτήσεως παροχής πληροφοριών, δίκη ενώπιον του Πρωτοδικείου. Το γεγονός αυτό δεν αρκεί ωστόσο για να στερήσει την Επιτροπή του δικαιώματος να συλλέξει πληροφορίες σχετικές με τη συμφωνία του Ελσίνκι, εκ μόνου του λόγου ότι οι αιτούμενες πληροφορίες ενδέχεται να παράσχουν στην Επιτροπή ενδείξεις ως προς την εξέλιξη της καταστάσεως όσον αφορά την αμοιβή της υπηρεσίας εξαργυρώσεως των αλλοδαπών ευρωπιταγών υπό το καθεστώς της συμφωνίας του Ελσίνκι και μετά την εγκατάλειψη της συμφωνίας αυτής. Πράγματι, η Επιτροπή δεν μπορεί να στερηθεί των εξουσιών έρευνας των πραγματικών περιστατικών που είναι μεταγενέστερα των περιστατικών για τα οποία επιβάλλονται κυρώσεις με μια απόφαση, ακόμη και αν τα περιστατικά αυτά είναι όμοια προς τα περιστατικά που ελήφθησαν υπόψη στην απόφαση αυτή.

78 Εν πάση περιπτώσει, στο Πρωτοδικείο εναπέκειτο να μη λάβει υπόψη, ενδεχομένως, στο πλαίσιο των προσφυγών Τ-39/92 και Τ-40/92, που ασκήθηκαν κατά της αποφάσεως της 25ης Μαρτίου 1992, τα στοιχεία που συγκέντρωσε παράνομα η Επιτροπή.

79 Κατά συνέπεια, ο λόγος που στηρίζεται στην προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας πρέπει να απορριφθεί.

Επί του αιτήματος αποζημιώσεως

Συνοπτική έκθεση της επιχειρηματολογίας των διαδίκων

80 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή, καθόσον παρέβη το άρθρο 11 του κανονισμού 17, το άρθρο 190 της Συνθήκης και προσέβαλε τα δικαιώματα άμυνάς της, υπερέβη καταφανώς και σοβαρώς τα όρια που της επιβάλλονται κατά την άσκηση των εξουσιών της και τέλεσε υπαιτίως παράνομη πράξη θεμελιώνουσα την εξωσυμβατική της ευθύνη.

81 Η Επιτροπή αρνείται ότι παραβίασε κοινοτικές αρχές και κανόνες κατά τρόπο που να συνεπάγεται την ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως και, επομένως, να θεμελιώνει καθ' οποιονδήποτε τρόπο την εξωσυμβατική της ευθύνη. Προσθέτει ότι, ακόμη και στην περίπτωση ακυρώσεως της αποφάσεως, η ευθύνη της Κοινότητας θεμελιώνεται μόνον αν συντρέχει διακεκριμένη παράβαση υπερτέρου κανόνα δικαίου που προστατεύει τους ιδιώτες ή οσάκις υφίσταται πρόδηλη και σοβαρή υπέρβαση των εξουσιών της (απόφαση του Πρωτοδικείου της 27ης Ιουνίου 1991, Τ-120/89, Stahlwerke Peine-Salgitter κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. II-279, σκέψη 74).

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

82 Εν προκειμένω, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η προσβαλλομένη πράξη δεν είναι παράνομη. Υπό τις συνθήκες αυτές, ουδεμία παράνομη και υπαίτια πράξη ικανή να θεμελιώσει την ευθύνη της Κοινότητας μπορεί να προσαφθεί στην Επιτροπή, οπότε το αίτημα αποζημιώσεως πρέπει να απορριφθεί (απόφαση του Δικαστηρίου της 18ης Απριλίου 1991, C-63/89, Assurances du Crédit κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. I-1799, σκέψη 28).

83 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

84 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Επειδή η προσφεύγουσα ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα, σύμφωνα με το αίτημα της Επιτροπής.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τέταρτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Καταδικάζει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Lenaerts Schintgen García-Valdecasas

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 8 Μαρτίου 1995.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

K. Lenaerts